

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑπτανήσου τὸ 1834 ἀνέβαινεν εἰς 103,920 ἄνδρας, καὶ 90,475 γυναῖκας· ἐκ τούτων 11,168 ἦσαν ἄλλοδαποὶ καὶ πάροικοι ξένοι. Τὰ κυριώτερα ἐξαγωγίμα προΐοντα εἶναι Κορινθιακαὶ σταφίδες καὶ ἔλαιον· ἐκτὸς τούτων ἐξάγονται οἶνοι, πνεύματα, βαλανίδια, ἄλας, σαπόνιον, καὶ ἄλλα τινά. Εἰσάγονται δὲ ζάχαρις καὶ καφές, βαμβακερά καὶ μάλλινα χειροτεχνήματα, κεράμικα καὶ σιδηρικά σκεύη, ξυλεία, σῖτος, ὀρύzion, τυρὸς, βόες, πρόβατα, καὶ ἄλλα διάφορα. Τὰ εἶδη τῆς εἰσαγωγῆς τὸ 1834 ἐτιμήθησαν 609,977 λίτρας στερλίνας· τὰ δὲ τῆς ἐξαγωγῆς 565,665 λίτρας στερλίνας.

Ἀρκοῦν αἱ γενικαὶ αὗται παρατηρήσεις ὡς προετοιμασία εἰς μερικωτέραν ἀτομικὴν περιγραφὴν ἐκάστης νήσου.

ΤΙ ΚΑΚΟΝ ΕΠΟΙΗΣΕΝ Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ;

Ἐξ ἀρχῆς ἀπήντησεν ὁ Χριστιανισμὸς πολλοτάτους ἐχθροὺς. Τὸν θεμελιωτὴν αὐτοῦ μόλις γεννηθέντα ἐξήτησε νὰ θανατώσῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας Ἡρώδης κατ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐπιγεῖου διατριβῆς του ἠπειλεῖτο καὶ διεκινδύνευεν ὁ πρῶτος Ἰησοῦς· ὄνειδισμοὺς καὶ συκοφαντίας ἐπέχεον εἰς αὐτὸν ἄδικόπως οἱ ἐχθροὶ του· κατηγορεῖτο ὡς πλάνος, ὡς ἀνάρτης, ὡς συνεργὸς τοῦ διαβόλου· τὸ μῖσος καὶ ἡ κακία δὲν ἀφῆκαν ὅπλον τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἐκσφενδονήσωσι κατ' αὐτοῦ· τέλος δὲ, ἀφοῦ κατεδαπάνησε τὴν ζωὴν, διδασκαλίαν ἐπουράνιον μεταδίδων, καὶ καταπληκτικὰ θαύματα ἐνεργῶν, προσηλώθη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ δίκαιος ὑπὸ τῶν ἀδίκων.

Εἰς τὴν τελευταίαν δίκην καὶ καταδίκην ψευδομάρτυρες κατεμαρτύρησαν αὐτοῦ· τὸσον δὲ πρόδηλος ἦτον ὁ φθόνος καὶ ἡ ἐχθρὰ τῶν ἐγκαλούντων, καὶ τὸσον ἀσυμβίβαστοι αἱ μαρτυρίαι, ὥστε ὁ δικαστὴς, καίτοι μερολήπτης, ἐκήρυξεν αὐτὸν ἄθῳ, καὶ τότε μόνον παρέδωκεν αὐτὸν εἰς σταύρωσιν, ἀφοῦ κατενόησε τὸ δύσκολον τοῦ ν' ἀνθέξῃ εἰς τὸ σφοδρὸν μῖσος τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν του.

Ἀλλὰ, τοῦ ἀρχηγοῦ ἀποθανόντος, δὲν ἐμετρίασεν ὁ διωγμὸς· ἐξ ἐναντίας, μὲ βιαιοτέραν ὁρμὴν διευθύνθη κατὰ τῶν μαθητῶν, ὅσοι, τὸ πνεῦμα τοῦ διδασκάλου ποτισθέντες, ἐκήρυττον καὶ διέδιδον τὴν θρησκείαν αὐτοῦ εἰς τὰ ἔθνη. Εἰς τὸ διάστημα τῶν πρώτων τεσσάρων ἑκατονταετηρίδων τῆς υπάρξεώς του δέκα σκληροτάτους διωγμοὺς ὑπέφερεν ὁ Χριστιανισμός. Ἡ Ῥώμη, δέσποινα τότε τοῦ κόσμου, ἐκήρυξε κατ' αὐτοῦ πανωλεθρίας πόλεμον. Πᾶν εἶδος σκληρότητος ὑπέμενον οἱ ὁπαδοὶ του· οἱ μὲν ἐξωρίζοντο, οἱ δ' ἐβασανίζοντο, ἄλλοι δὲ κατεσπαράσσοντο ὑπὸ ἀγρίων θηρίων, ἢ ἐκαίοντο ζωντανοὶ πρὸς διασκέδασιν τοῦ θηριώδους ὄχλου.

Ἄν ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ψευδής, πῶς ἡδύνατο ν' ἀνθέξῃ εἰς τοιούτους σκληροὺς, ἐπανειλημμένους, καὶ μακροχρονίους διωγμούς; Ἀπὸ τὰς θρησκειᾶς τῶν Ἑθνῶν οὐδεμία τὸν ἐβοήθει. Ὅλας τὰς λοιπὰς θρη-

σκείας μάλιστα ἰσχυρῶς κατέκρινε, καὶ τὴν ἀνατροπὴν αὐτῶν ἐξήτη. Ἀσπλος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον· προέβαινε δὲ “νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ” χωρὶς ἀνθρωπίνου βοηθείας. Τριακόσια ἢ τετρακόσια ἔτη περιεφέρετο εἰς τὴν γῆν χωρὶς νὰ εὕρῃ προστατὴν ἢ φίλον τινὰ ἐκ τῶν δυναστῶν τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ ὅμως τὴν πειρὰ μόνην ὥλισμνος, καὶ συστατικὸν ἔχων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὑπεροχὴν, προώδευε θριαμβεύων. Τῶνόντι, καὶ ψευδοθρησκεῖαι προσχώρησαν εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' οὐδέποτε χωρὶς πολιτικὴν καὶ στρατιωτικὴν βοήθειαν· ὁ δὲ Χριστιανισμὸς, ἀπέναντι καὶ τῶν δύο τούτων, ἐξηπλώθη κατ' ὅλον τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἔκαμε δὲ προσηλῶτους καὶ εἰς τὸ τοῦ Καίσαρος παλάτιον.

Ἡ θρησκεία λοιπὸν αὕτη, τῆς ὁποίας ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ὑπαρξὶς εἶναι μέγα τῶνόντι θαῦμα, ἀπαντᾷ τὴν σήμερον, ὡς καὶ τοπάλαι, περισσοὺς ἐχθροὺς. Ἄλλ' ἐρωτῶμεν αὐτοὺς ὅ,τι ποτὲ ἠρώτησεν ὁ Πλάτων τὸς τὸν Ἰησοῦν κατηγοροῦντας Ἰουδαίους, τί κακὸν ἐποίησεν; Ἄν μᾶς εἴπωσιν ὅτι ἐπλήρωσε τὸν κόσμον ἀπὸ δεισιδαιμονίας, ἀποκρινόμεθα ὅτι εὐρίσκονται μὲν εἰσέτι πολλαὶ δεισιδαιμονίαι εἰς Χριστιανικοὺς τόπους, οὐχὶ ὅμως τοῦ Εὐαγγελίου γεννήματα, ἀλλὰ μᾶλλον λείψανα τῶν ἀρχαίων θρησκειῶν. Ἐπειτα, εἰς ποῖον μὴ Χριστιανικὸν ἔθνος δὲν ὑπερπερισεύει ἡ δεισιδαιμονία; Καταρχὰς οἱ Ἑθνικοὶ παρεπονοῦντο ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς κατηδάφιζε τοὺς βωμοὺς, καὶ ἐκλείε τοὺς ναοὺς των, καὶ ἀπέτρεπε τὸν λαὸν τῆς καθεστῶσης εἰδωλολατρείας, διδάσκων αὐτοὺς ὅτι δὲν ὑπάρχουσι θεοὶ χειροποίητοι. Τὸ αὐτὸ κάμνει καὶ τώρα. Ὁ καθαρὸς Χριστιανισμὸς καταβάλλει παντὸς εἶδους δεισιδαιμονίας πολὺ μᾶλλον παρ' ὅσον κατέβαλον αὐτὰς ποτὲ οἱ πλεον περιώνυμοι φιλόσοφοι τῆς ἀρχαιότητος. Ποῖον ἄραγε βασιλεῖον, ποῖαν πόλιν, ποῖαν κώμην, ἴσχυσε ποτὲ ἡ φιλοσοφία μόνη ν' ἀπαλλάξῃ τῆς δεισιδαιμονίας; Ὁ Χριστιανισμὸς μᾶς διδάσκει ὅτι ὑπάρχει εἰς μόνον Θεὸς, αἰώνιος, παντοκράτωρ, ὁ δημιουργὸς ὅλων τῶν κόσμων, καὶ ὁ ὑπέρτατος κυβερνήτης τοῦ παντός, ὅτι εἶναι πνεῦμα, καὶ πρέπει νὰ προσκυνῆται ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Ὅπουδῆποτε τὸ Εὐαγγέλιον μορφώνει τὸν θρησκευτικὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ, κατ' οἶκον ἐπιμελῶς ἐρευνώμενον, καὶ συνεχῶς ἐξηγούμενον ἐπ' ἐκκλησίας, ἐκείθεν ἡ δεισιδαιμονία ταχέως ἐξορίζεται.

Πάλιν ἐρωτῶμεν τοὺς περιφρονοῦντας καὶ ἀποβάλλοντας τὸν Χριστιανισμὸν, τί κακὸν ἐποίησε; Ποῖαν ἀρετὴν δὲν ἐπιτάττει καὶ δὲν ἐνθαρρύνει μὲ τὸν καθαρώτερον, ἰσχυρότερον, καὶ ὑψηλότερον τρόπον; Εὐπείθεια εἰς τὰ παραγγέλματά του δὲν ἐπιφέρει οἰκιακὴν εὐδαιμονίαν; Δὲν διαχύνει εἰρήνην ἐπὶ γῆς καὶ εὐδοκίαν ἐν ἀνθρώποις; Ὁ Ἰησοῦς ἦτον ὁ ἄρχων τῆς εἰρήνης, καὶ ὅτε εἰς τῶν μαθητῶν χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν ἢ τὴν ἐγκρισιν αὐτοῦ ἔσυρε τὴν μάχαιραν καὶ ἀπέκοψε τὸ ὠτίον ἐχθροῦ τινός, ἀμέσως ἐκείνος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἰάτρευσε τὴν πληγὴν. Ἦδη πάμπλου ἐσμί- κρυνεν ὁ Χριστιανισμὸς τὰ δεινὰ καὶ τὰς σκληρότητας

τοῦ πολέμου· θέλει δ' ἐξ ὁλοκλήρου διώξειν τὴν μάστιγα ταύτην ἀπὸ τὸν κόσμον εὐθὺς ὅταν ἅπαντες ἐγκολπωθῶσι καὶ αἰσθανθῶσι τὰς ἀρχάς του.

“ Πάντα ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς.” ὠνευρέθη ποτὲ κάνεις ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους φιλοσόφους τοιοῦτο παράγγελμα; Εἰς ποῖον ἄλλο ἡθικὸν σύστημα εὐρίσκεται τι τόσον φιλάνθρωπον, τόσον ἰπλοῦν, καὶ τόσον περιληπτικόν;

Τί κακὸν ἐπραξεν ὁ Χριστιανισμός; Ὁ Θεὸς Αὐτουργός του ποτὲ δὲν ἐκακοποίησεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἐναντίου περιήρχετο εὐεργετῶν. Ἐνῷ διέβαινε τὸν κόσμον τοῦτον, ἀγαθότητος καὶ ἐλέους ἔργα ἐφώτιζον τὴν ὁδόν του· τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὴν ὁδὸν τῆς θρησκείας αὐτοῦ χαρακτηρίζουσι. Περιέρχεται εὐεργετοῦσα. Ἐνθάρρυνει πᾶν ὅ,τι ἐράσμιον καὶ ἀξιαγάπητον, κατακρίνει δὲ καὶ κολάζει πᾶν ὅ,τι ἀμαρτωλὸν καὶ κακόν. Διδάσκει τὸν ἄνθρωπον πόσον εἶναι μεγάλη ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, διακηρύττει τρανώτατα τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, καὶ μᾶς παρακινεῖ νὰ ζητῶμεν τὴν ἀφῆσιν τῶν ἀμαρτιῶν καὶ τὴν αἰώνιον σωτηρίαν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἀναγνώστα, πρὶν ἀποβάλλης τὴν θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ, σκέψου βαθεῶς τί μέλλεις νὰ πράξης. Ὑπερβέβαιον εἶναι ὅτι ἄλλη θρησκεία δὲν ἐφάνη ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον τόσον ἀρμοδίᾳ νὰ ἀνυψοῖ τὸν χαρακτῆρα καὶ νὰ χαλινώῃ τὰ πάθη τοῦ ἀνθρώπου, νὰ ὁδηγῇ αὐτὸν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ εὐδαιμονίαν, νὰ τὸν διδάσκῃ τὸ χρέος καὶ τὸ τέλος του. Ἐπειδὴ ἀσφαλέστερον ὁδηγὸν δὲν ἔχεις ν' ἀντικαταστήσης, διατί ν' ἀποστερήσης καὶ τοῦτον τὴν πλανωμένην ἀνθρωπότητα· διατί νὰ ἐξαλείψῃς τὸν ἥλιον τοῦτον ἀπὸ τὸ ἡθικὸν στερέωμα, ἐνῷ λαμπρότερον ἄλλον φωστῆρα δὲν ἔχεις νὰ μᾶς δείξης;

ΤΑ ΝΕΑ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΑ.

ΔΕΝ εἶναι πολὺς ὁ καιρὸς ἀφοῦ Χριστιανοὶ φιλάνθρωποι καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας σπουδαίως διεύθυναν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν κατάστασιν τῶν φρενολήπτων. Κατὰ τοὺς προτέρους αἰῶνας, ἐθεωρεῖτο ἡ παραφροσύνη ὡς ἐκ Θεοῦ πεμμένη, καὶ πᾶν μέσον ἀνθρώπινον ἐλογίζετο ἀνίσχυρον πρὸς θεραπείαν αὐτῆς· οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν ἱερά ν νόσον τὸ φρικῶδες πάθος τοῦ σεληνιασμοῦ· τοιαῦτα δὲ φρονούντες, ἦτον ἐπ' ἑμὲν νὰ παραμελῶσι τοὺς πάσχοντας, καὶ ὀλιγωτάτους ἐξ αὐτῶν νὰ ἰατρεύσιν.

Ἡ χυδαῖκὴ αὕτη πρόληψις ἐπικρατεῖ ἀκόμη, κατὰ δυστυχίαν, εἰς πολλὰς κοινότητας οὐκ ὀλίγον πεφωτισμένας. Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν οὐδ' ἐν Εὐρώπῃ οὐδ' ἐν Ἀμερικῇ ὑπῆρχε κατὰλληλον φρενοκομεῖον, ὅπου νὰ λαμβάνωσιν οἱ ἄθλιοι φρενοβλαβεῖς τὴν ἀπαιτουμένην φιλάνθρωπον περιποίησιν. Ἄν ἡ ἀρρώστια καθίστανεν αὐτοὺς βιαίους καὶ μανιώδεις, ὡς πολλάκις συμβαίνει, ἐφυλάσσοντο κατ' οἶκον ἀλυσίδετοι, ἢ παρεδίδοντο εἰς τὴν μοναξίαν δυσώδους φυλακῆς, ὅπου σχεδὸν πάντοτε

ὑπερβαρύνοντο τὰ τῆς νόσου αὐτῶν συμπτώματα, μόλις ἀφίνοντα ἐλπὶδα τινὰ ἰάσεως. Ἐκ τῶν πολλῶν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅσοι ἐπέμποντο εἰς φυλακὰς καὶ σωφρονιστήρια, μόνον τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀνέλαβον εἰς πολυετὲς διάστημα· καὶ τοῦτο μάλιστα, ἐνῷ ἐκ πολυαρίθμων πειραμάτων εἰς τὰ ὁρθῶς διοικούμενα φρενοκομεῖα τρανῶς ἀπεδείχθη, ὅτι οἱ βιαιότατοι καὶ μανιώδεστατοι τῶν φρενολήπτων θεραπεύονται παρ' ὅλους τοὺς λοιποὺς εὐκολώτερον, ὅταν ὁρθῶς αὐτοὺς περιποιῶνται.

Εἶναι τῶντι ἀπορίας ἄξιον μὲ ποίους λόγους ἐπέσθην οἱ ἄνθρωποι νὰ καταδικάζωσιν εἰς φυλακισμούς καὶ ἀλύσεις, καὶ νὰ μεταχειρίζωνται ὡς ἄγρια θηρία, τοὺς ἀπὸ παραφροσύνης πάσχοντας φίλους καὶ συγγενεῖς των. Διαγωγὴ τόσον ἀπάνθρωπος καὶ σῶας φρένας ἡδύνατο νὰ σαλεύσῃ· πόσω δὲ μᾶλλον πρέπει νὰ διαταράττῃ τὸ πνεῦμα τῶν ἤδη φρενοβλαβῶν! Ἡ καταδυναστεία, λέγει ὁ Σολομὼν, παραλογίζει τὸν σοφόν· βέβαια δὲ τὸν μωρὸν πρέπει νὰ καθιστάνῃ μαϊακὸν καὶ ἀνίατον.

Σαφῶς εἶναι τὴν σήμερον ἐκ πείρας ἀποδεδειγμένον, ὅτι εὐκολώτερον θεραπεύεται ἡ παραφροσύνη διὰ καταλήλου ἱατρικῆς καὶ ἡθικῆς περιθάλψεως, παρ' ἄλλας πολλὰς ἐκ τῶν συνήθων ἀσθενειῶν. Περὶ τούτου οὐδεὶς ἐμπορεῖ μετὰ λόγου ν' ἀμφιβάλλῃ, ὅστις ἤθελε λάβειν τὸν κόπον νὰ θεωρήσῃ τὰ ἤδη γινόμενα πολυπληθῆ πειράματα. Τινὰς δ' ἀπὸ τὰς ἐκβάσεις τῶν πειραμάτων τούτων θέτομεν τώρα ἐνώπιον τοῦ ἀναγνώστου.

Ἀναφορά τις, ἐκδοθεῖσα ἐν Λονδίῳ τὸ 1827, δεικνύει ὅτι τεσσαράκοντα φρενολήπτοι, ἐντὸς τριῶν μηνῶν μετὰ τὴν πρώτην αὐτῶν παραφροσύνην ἐμβάντες εἰς Καταγωγίον τι ἐν Ἐβροράκῳ συστημένον, ὑγίαναν ἅπαντες. Ἐκ δὲ τῶν εἰσαχθέντων μετὰ τρεῖς μῆνας καὶ ἐντὸς δώδεκα μηνῶν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀρρώστιας, ἀνέλαβον 25 εἰς τοὺς 45· ἀλλ' ἐξ ἐκείνων, ὅσων ἡ ἀσθένεια ἦτα πολυχρονιωτέρα τῶν δύο ἐτῶν, μόνον 14 εἰς τοὺς 79 ἰάθησαν. Ἐπιμελὲς ἐξέτασις τῶν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην γενομένων ἰάσεων ἀπαδεικνύει, ὅτι ἐκ μὲν τῶν πρὸ πολλοῦ πασχόντων 14 ἢ 16 τοῖς ἑκατὸν ἀναλαμβάνουν· ἐκ δὲ τῶν πασχόντων ὀλιγώτερον ἐνὸς ἔτους, ὑπὲρ τὸ ἡμισυ τοῦ ἀριθμοῦ σωφρονίζονται διὰ τῆς νέας θεραπευτικῆς μεθόδου τῶν φρενοκομείων.

Καταρχὰς τοῦ 1833 ἐτελειώθη μὲ φροντίδα καὶ δαπάνην τῆς κυβερνήσεως εὐρύχωρον φρενοκομεῖον εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, εἰς καμπόπολιν καλουμένην Worcester, 40 μίλια πρὸς δυσμὰς τῆς Βοστώνης· ἅπαντες δὲ οἱ φρενοβλαβεῖς, οἱ διεσκαρπισμένοι εἰς τὰς φυλακὰς καὶ τὰ ἐλεημονητικὰ τῆς Μασσακουσέττης* καταστήματα, μετεκομίσθησαν εἰς αὐτὸ ἐκ δια-

* Ἡ Μασσακουσέττη εἶναι μία ἐκ τῶν εἰκοσιῆς Πολιτειῶν ἡ Ἐπαρχίῳν, αἵτινες συνιστῶσι τὸ Ἀμερικανικὸν Ὁμόσπονδον Κράτος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Ἐκάστη δὲ τῶν Πολιτειῶν τού-